

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piac-u. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . 4.50.- kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónap . . . 2.50.- kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Előfizetési, hirdetési
és mindennemű pénzküldemények csak Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtázott számlájára fizethetők. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.

Sirva vigadás!

A régi jó Magyarországról világgá ment a híres latin szálló ige: „Extra Hungariam non est vita. Si est vita, non est vita.” A magyar urak szentül meg is voltak győződve arról, hogy valóban: „Magyarországon kívül nincsen élet, vagy ha van is élet, az nem — élet!”

Volt is élet, különösen ilyenkor farsang kezdetén. Palotásra pönögtek össze még azok a kuruc sarkantyúk is, amelyek sirva verődtek össze a majtényi síkon. A világi gyásznapot követő farsangon sem hiányoztak a pesti Vigadó bálteremből azok, akik szerencsésen kívül rekedtek a börtönökön és elkerülték a vérszomjas bécsi hóhér kötelét. Talán sirva vigádtak, de — vigádtak. A magyar farsang éppen olyan jellemző etimológiai különlegesség volt, mint a velencei karnevál.

De, hejh, az idők változtak! Az egész világ más lett. A vén Föld, mintha kikökölt volna abból a kerékvágásból, amelyben eddig a világűrben való körforgását végezte. Elköltöztek a hideg farsangi telek. — A hortobágyi farkasüvöltés már a mesék világába tartozik.

Nyakunkba csurog a csontfagyasztó tél legnagyobb szezonjában a langy őszi eső . . .

Nem farsangol amugy igazában senki. A keresztény világnézetben valami avult klerikalizmust látnak, amelyek szomorú történelmi emlékei legfőbb arra intenek bennünket, hogy ne engedjük többé földélni, mert csak véres testvérharcokat, szolgaságot, elnyomást teremtett a középkorban, esküdt-ellenségévé szegődven minden modern haladásnak és az emberi jogok felszabadulásának.

A modern világ népboldogító kultuszellen után áhítozik. Az embereknek pedig nincs okuk farsangolni. Általános közszükség, nyomor, nemzeti sorvadás és inséges tespedés nyugoz le bennünket és vonja arcunkra az elkeseredés sötét barázdáit. A bálók kényszerültek és csak szokásból kerülnek ilyenkor napirendre a magyar társadalmi életben, amelyre valami nyomasztó hangulat nehezedett egy idő óta. Nincs itt senkinek igazi jó kedve. Se a szegény népnek, se a gondtalan hatalmasoknak. Mintha éreznék, hogy egy nagy, megrázó hatású leszámolás küszöbén állnak.

A farsangi bohóc-zapka most a magyar politikusok fején csörög tulajdonképpen a legélénkebben. Valóságos karnevál-politika az, amelyet a hatalom birtokosai ma a nemzetet üznek. Átvették az álarcos felvonulások szerepét és a majtényi tárogató helyett bécsi sip-szóra járják a népboldogítás farsangi kalamajkáját a magyar országgyűlésen. Itt farsangolnak a mi rovásunkra. Itt öltik fel a Janus-arcot és játszik vele a legdrágább farsangi komédiát, amelyet milliókkal kell megfizetnünk.

A komédiás-bódé lisztes arcu bohócának nagyhangú lármájával ígérték minden szépet és jót, öilábu borjut, halfarku királykisasszonyt, önálló bankot, készfizetést, választójogot és mindent, ami a nemzeti vágyakért epedő magyar fülnek kellemes és csábító, hogy csak belépjünk az ő politikai kóklerségeik hevenyészett deszkabódéjába. Mi megfizettük drágán a belépti díjat és most látjuk csak elkeseredve, hogy mindez farsangi komédia volt, falhoz allították ezt a szegény magyar nemzetet. Komédiát üztek vele. Millióink, vérünk, verejtékünk csak kiváltságos hatalmi érdekeiket szolgálják. A kormány pedig arra készül, hogy vá-

Női kézitáska óriási választékban Gósinál (Piac-u. 32)

Bobby generális.

I.

Scott, a vasutkirály tenyerébe hajtotta fejét és gyémántgyűrűs ujjával idegesen dobolt íróasztalán. A termekben zajtalanul dolgozott az ezerfejű gépezet, mely mozgásba hozta az Uniód States legszövényesebb vasutvonalát. A vasutkirály rezidenciájának párkányzatán és tornyóriásain csomósan futottak össze a kábelvonalak s az acélsodronyokat mintha fehér prén mel vonlák volna be: ellepte az első hó, karácsony hava. Szürke verebek csiripettek az atlakpárkányokon, de ott, ahol a legnagyobb volt a tömeg, senkinek se jutott eszébe, hogy morzsát hírtelen a tél kis szűkoldósáinak.

Mr. Scott-ot nem győzték üzleti gondjai. A vasutkirály korlátlanul uralkodott a pénz birodalmában s országok roppantak meg hatalmának súlya alatt. Sápát arcának rendíthetetlen nyugalmát nem zavarta meg milliók hullámzása, nyert és vesztett csaták híre. Vasember volt felettől-lalpig; csak a szíve egyik zugában tuzogott meleg, piros

* Mutatvány a Modern Könyvtár „Nagyapó mesék unokáimnak” című füzetéből.

vér, ide szorult minden emteri érzése, szánalma, gyöngédsége. És ebben a zugocskában egyetlen fiának, a tíz éves Bobbynak képét láthatta az emberismerő, akinek éles pillantása áthatott fagyn, közönyön, vaspáncélon.

Mr. Scott életerege úgy n.üködött, mint egy gyors, tűneményesen pontos és elmés villamos gépezet. Gyorsan határozott és cselekedett. Egy pillanatra megrögzítette gondolatait s ez a pillanat felért más ember napi munkájával. Pedig most jelentős munkát végzett, a legfontosabbat, üzleti gondoknál lényegesebbet. Arról elmélkedett, mivel lephetné meg karácsonyra egyetlen gyermekét s trónörökösét, akit csak úgy szeretett, mint a favágó a maga kopáló, didergő magzatját, mint a veréb a csipogó, látogató fiókáját. Sőt annál is jobban, mert az irgalom, a gyöngédség, mely a jó emberben felapozódik, az ő lelkében egyetlen heves, túlradó érzésben egyesült.

Megnyomta az íróasztalából pattanó kis gránátgömböt, mire a szögletben silbakoló szerencsés szobor szemgolyójából halaványzöld viláosság szüremlett. Egy kis kék gömböt érintett meg azután.

— Mr. Sims-et kérem! — szölt a belépő lakájnak.

Mr. Sims, a vasutkirály ügynöke, mozgékony, köpcös emberke volt. Ő intézte Mr. Scott magánügyeit, bizalmas rendelőit.

— Mr. Sims! — folytatta Bobby édes apja — négy hét múlva karácsony lesz. Bobby ideges, rosszkedvű. Jellis tanár félti az egészségét. Nem tudok aludni, nem érdekel a munkám, semmi, semmi, Sims! Szeretném, ha Bobby kacagna, ha tapsolna örömeiben. Felforgatnám a világot, hogy új játékszert teremsek elő. De a fiamnak mindene van és semmije sincsen, amitől meg ne csömörlött volna. Mégis azt akarom, hogy olyan karácsonyi ajándékot kapjon, aminővel emberfia nem dicsekedhetik. Ön most be'azza az országot, ha kell, gyorsgőzessel Európába siet és megszerzi Bobby gyermekhadserégét. Száz kis katonát, gránát-szerű uniformisban, gránátos süveggel, kőrüssel, dobosokkal, zászlótartóval. A fiukról én gondoskodom; a szülők kárpótlást kapnak, a zsoldot ön határozza meg. Közeledik karácsony napja, siessen, Sims!

Az ügynök nem szölt, nem kérdezett semmit. Egy pillanatig tétovázott még, azután

Demmer műtermében

(Szent-Anna-u. 5.) készült **Levelezőlapok** rövid idő alatt nagy szenzációt keltettek! **Miért?** — mert művészesek, szépek és tartósak. **12 darab csak 3 korona.**

ratlan meglepő győzelmet most fenéig kiaknázza. Rég epedett jogok, szabadságok, nemzeti vívmányok helyett el akar vezetni bennünket egészen Bécs karjaiba.

Az ideai farsang ilyen terveket lát-szik magába rejteni. A kormány a bécsi katonai követelések keresztülhajsolására, a létszámemelésre és a közigazgatás államosítására készül, hogy az egykor oly hősiessen ellentálló vármegyéket szintén a kormány meghunyászkodó lakájaivá tegye és egyszerűen parancsolhasson a tisztviselői fölött.

Ilyen farsangi tánc készül a magyar nemzet ellen.

De a magyar nemzet már megmutatta, hogy fennállása védelmére, ha megunta az ilyen farsangi kalamajkát, képes volt Európa homlokán is végigtáncolni.

Most is talán le fogja tépni az álarcot a kegyetlen komédia főszereplőiről és elbánik velük.

Leszavazták az önálló bankot.

A képviselőház ülése.

Mára maradt a szavazás Polónyi Géza indítványa fölött. A császári mungóhadak nagy tömegben vonultak től, hogy bécsi parancsra leszavazzanak a magyar gazdasági függetlenség legfontosabb intézménye, az önálló magyar jegybank megvalósítása — ellen.

Az ellenzék részéről névszerinti szavazást kértek, hogy az ország név szerint is megismerje azokat, akik azzal a céllal foglalták el a képviselőházat, hogy megbízásukat a nemzet érdekei ellen használják fel.

Berzeviczy Albert elnök féltizenegy óra kor megnyitja az ülést.

Ezután hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a miniszterelnök átiratát, amelyben tudatja, hogy a király Thu-

róczy Vilmost az állami számszék elnökévé nevezte ki, s egyben Thuróczy levelét, amelyben a nyitrai mandátumról lemond.

Szavazás a bankindítvány fölött.

Következik a szavazás Polónyi Géza indítványa fölött.

Elnök jelenti, hogy husznál több képviselő névszerinti szavazást kért. Ezt elrendeli, előbb azonban az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után

Elnök elrendeli a névszerinti szavazás végrehajtását.

A szavazás megtörténte után elnök ki hirdeti az eredményt. E szerint igennel szavazott 40, nemmel 124 képviselő, Polónyi Géza indítványát tehát 84 szavazattöbbséggel nem tűzik napirendre. (Mozgás.)

Következik

a szerb kereskedelmi szerződés

részletes tárgyalásának folytatása.

A 2. §-nál

Polónyi Géza: Talán gondoskodni kellene arról, hogy az előadó a helyén legyen!

Hock János: Az ülés felfüggesztését kérjük!

Rosenberg Gyula (elfoglalja az előadói széket): Itt az előadó!

Polónyi Géza: Az előadó tévedésben van, amikor azt mondta, hogy ez a javaslat Kossuth Ferenc munkája. A javaslatot Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter nyújtotta be.

A vita bezárása után Rosenberg Gyula előadó szintén röviden a szakasz szövegéből magyarázza, hogy Polónyi tévedett.

A Ház a szakaszt elfogadja.

A 8. §-nál

Polónyi Géza: A 8. §-nál az egész szerződésről van szó. Joga volna az önálló vámterület kérdését is tárgyalni, azonban most csak a vámtarifá egyes tételeivel kíván foglalkozni. A gazdaközönség felirata kimondja, hogy ha az argentiniai hus behozatalát megengedik, ők az önálló vámterület álláspontjára helyezkednek. Ezt ő nem helyeselheti s inkább kéri a kormányt, hogy engedje meg a husbehozatalát.

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

egy piciny távirógép berregése hallatszott a dolgozószobában.

— Dolgom van, nem érek rá. Teljesítse megbízásomat! — szólta a vasutkirály és egy tolvonással megállította, más irányba terelte az ezerfejú gépezet mozgását.

II.

Karácsony után száz rongyos, izmos, pirosposzsgás fiú vonult be Scotték erődjébe, egy váralaku, piros és fehér kockakövekből rakosgatott épületbe, melyet csinos kis bástyák öveztek, s melynek négy sarkán karsu torony emelkedett. A tornyok lőréssein réz-ágyuk torka meredt a gyárvárosra.

Igy sorozták két világrész szegény gyerekeiből Bobby generális hadseregét, s csakhamar híret zengtek a furcsa armádiának az amerikai újságok is, dicsérve Scottot, a vasutkirályt, a szegény gyermekek édes apját, az árvák mentorát és a kis koldusok paradicsomát.

Pedig a gyermekhadsereg csak játékszer volt: Bobby urfi eleven játékszere.

Csakhamar nagy hirre vergődött a piros mundéros armádia.

Mikor Bobby megismerkedett társaival, egyszerre megdöbbant a szíve, friss vér keringelt az ereiben. Bus fejét megemelte, keble feszült, izmai dagadoztak. A játékerőd tornyának lakói közt copfos kínai, fúrge japán suhanc, telivér párisi, s Newyork sikató-

raiból rekrutált yankegyerek is akadt. Ezért hívták Babel tornyának a csiricsaré katonáiról.

De fegyelem és rend volt a soknyelvű népség közt: tornatanítók gondoskodtak a fiúk testi neveléséről, jeles mesterek ápolták szellemüket, bimbózó tehetségüket. És Bobby, a szomorú, egykedvű Bobby együtt tanult a többivel, együtt egzercirozott a törpe haddal a gyakorlótéren, erdőn, mezőn, tornateremben. Ő osztogatta a jutalmakat, a csillagokat, vetekedett velük ügyességben és bátorságban.

Paradicsomflaskóknak hívták Babel tornyának lakóit, de a paradicsomflaskók népszerűségét megirigyelte volna a világ minden armádiája. Vérpiros nadrágjuk volt, sok ezüst-sujtással, félrekapott hetyke sipkájuk; dobo-suk is volt, trombitásuk, muzsikusaik, akik ezüst fuvóhangszereken játszották a katonamarsot.

Egyszer tüzvész pusztított Scotték gyártelepén, a törpe hadsereg akkor állotta ki a tűzpróbát. Halálmegevetéssel rohant a gyerekhad a lángokba s egy füstbe temeikező emeletes ház padlásszobájából hosszú létrákon cipelték ki a fiúk egy szegény munkás három kis leányát, csecsemő gyermekét.

Azóta áldották Bobby generálist és picikatonáit messze vidéken.

Példás rend és fegyelem acéiozta, regulázta meg Bobby brigádját. A fölösleget kigyomlázták, a salakot gondosan kiválogatták,

Debrecen új kölcsöne.

Uj hitel forrásokat keres a város.

Örvendetes tény s az utóbbi időben szeretjük is hangoztatni, hogy Debrecen néhány év alatt hatalmas lépésekkel halad a fejlődés útján. E haladásnak tanujelei azok a nagyjelentőségű munkálatok, amelyek közintézmények megvalósítása érdekében folynak. Hogy csak néhány dolgot említsünk, épül a villamos vasút, kibővítik a villamos telepet, készül a csatornázás, s ha az isten is meg a magas miniszterium is úgy akarja, legközelebb megkezdik a vízvezeték munkálatait is, amit követni fog a város kövezése, majd pedig a város szabályozása, a központi temető létesítése. Mindezek a munkák pedig sok milliót emésztettek már meg és még többet fognak megemészteni.

Azonban nem a sajnálkozás a fillérek miatt váltja ki belőlünk azt a megjegyzést, hogy a közművek és létesítmények megteremtése sok pénzbe kerül. Nem az, mert azokra Debrecennek szüksége van, azok ma már nélkülözhetetlen alapfeltételei a fejlődésnek és szinte egyedül való alapjai annak, hogy a város egészséges, szép legyen s hogy a város megtudjon felelni ama követeléseknek, amelyeket a polgárság jogosan támaszt.

Annak fölemlítése, hogy a szükségletek kielégítése, e nagy közművek létesítése sok pénzbe kerül, azt jelenti, hogy azoknak, akik intézik e munkák folyását, nem szabad elfeledkezni két dologról. Egyik az, hogy rengeteg összeget fektetnek a közművekbe, s hogy ez összeget az élet ezer bajával, nyomorúságával küzködő polgárság izzadja ki. E két dologból következik tehát az, hogy a kereses fillérekkel csinált milliókat nem szabad könnyű kézzel eldobálni, minden apró helyet meg kell nézni, ahova egyetlen fillért is elhelyeznek s egyetlen fillért sem szabad céltalanul eldobálni.

A város tanácsa éppen most foglalkozik azzal a gondolattal, hogy újabb nagyobb kölcsönt vegyen föl a város, mert a közmű-

szökevény is akadt, nem kergette senki. De a csapat törzse együtt maradt, együtt nevelkedett, s aki felesküdött a csillagos lobogóra, nem tágitott többé, mert örök lánggal lobogott lelkében a közelességtudás, az ember-szeretet közös szelleme.

III.

Scott, a vasutkirály, Bobby édes atyja dehogy is gondolta volna, hogy a játékszerből valóság lesz, gyönyörű, példátlan intézmény, melynek egy nemeslelkű, fiatal tanító az apostola. Ezt a tanítót Smithnek hívták.

Smith sokat szenvedett és küzködött az apostolok türelmével, lelkesedésével, a hittérítő buzgóságával; néger iskolában tanította a fekete rajkókat, kínai csapszékekben prédikált erényről és mértékletességről, míg Sims figyelme a gyerekhadsereg élére állította. És Smith el is fogadta a meghívást.

— Nem megyek el idegen világrészbe, mikor itthon terjeszthetem a világosságot, az igazság szellemét, hinthelem a magot, melyből tudás csirázik és megértés. Nem tértek meg vad népeket, hiszen itthon is szükség van a térítés magasztos munkájára. És ez a munka áldásosabb, szükségesebb, sürgetőbb.

A misszionáriusok lángoló buzgalmával látott munkájához. Megismerkedett Bobbyval

kákra igen nagy összegekre lesz szüksége. Kiküldték tehát Vargha Elemér tanácsnokot, Aczél Géza főmérnököt és Roncsik Lajos főszámvevőt, hogy írják össze azokat a munkákat, amelyeket legközelebb teljesíteni kell s tegyenek jelentést, hogy mennyi pénzre lesz a városnak szüksége.

A kérdés megoldása nagyon sürgős, mert a pénzpiacon a legutolsó jelentések szerint kedvezőek a körülmények s így van remény arra, hogy kedvező kölcsönt kaphasson a város.

Elsősorban azonban az a fontos kérdés áll előtérben, hogy e pénzre az újabb kölcsönre valóban szükség van-e. Ezt kell bizonyítania majd annak a jelentésnek, amelyet a város közönsége a küldöttektől vár.

Eröss Lajos dr

a Borromeusz enciklikáról.

Részlet a püspöki jelentésből.

Most került nyilvánosságra Eröss Lajos dr püspök jelentése, amely ugy tartalma, mint stílusa tekintetében önálló értékes irodalmi és egyben egyháztörténelmi munka.

A nagy értékű jelentéstől, amely érdekes képet nyújt az egyházi életéről is, részleteket közlünk.

Az első közlést itt kezdjük meg.

Ezelőtt egy esztendővel ezen a helyen felolvasott jelentésében már jeleztem, hogy egyes efemer, de már megszokott, mert következetesen előforduló tünetekről eltekintve, főképpen két nagy veszedelem fenyeget bennünket állandóan, t. i. a vakhit és a hitetlenség. Ez a két veszedelem ma is nyomunkban van s kísért bennünket következetesen. De ma már azt is látom, hogy a vakhittel együttjéről reakcinárius tulkapások természetes visszahatásaként közéletünk minden vonatkozásában egymástán jelentkeznek és vonulnak fel azok az erők is, melyek az emberi jogok nevében nem a régi és kitaposott utakon, hanem egészen más ösvényeken akarják a világot előbbre vinni s ennek megiffodását az erkölcsi, vallási, társadalmi és poli-

tikai radikálizmustól várják, mely a régi mesgyéken s ősi formákon keresztül gázolva, mindig mélyfődjáró sarukban jár. És a hur, mely a két ellentétes irány közt tátongó úrt áthidalná, egyre jobban feszül; a levegő körülöttünk napról-napra villámcsabba lesz s Európa délnyugati sarkában már meg is indult a lavina jelűl annak, hogy ott az egymással szembekerült ellentétes áramlatok már megütözköztek s az ütközés nyomán kefekezett fergeteg egy ország állami létének sok száz esztendő formáját alapjában rázta és semmisítette me.

Én azok felett, amik ott történtek, bírálatot mondani nem akarok, több tekintetben azokkal egyet sem értek; de azt igenis konstátálom, hogy azok a friss s tavaszi ébredés sejtelméit kellő szabadabb szellők, melyek a latin népfajok lelki világába a liberális eszmék és intézmények iránt való lelke sedés tüzet belopták, immár itt zúgnak a magyar földön is s akár tetszik, akár nem, észre kell vennünk, hogy azok a harcok, melyek a mi hazánkban az egyházpolitikai nagy reformokkal indultak meg s azóta állandóan napirenden vannak, tulajdonképpen nem egyebek, mint ezeknek a szabadelvű eszméknek a harcai a tradíciók kultuszával együtt nőtt, de a népek szabad fejlődésének sohasem kedvező, világi hatalmához mindig görccsen ragaszkodó s theokratikus jogairól lemondani teljességgel nem is képes hierárkiával.

Ebből a szögből nézve annakokáért az eseményeket, nekünk a dolog illetén s a lelkek ébredésével okozati összefüggésben álló új rendje miatt aggodalmaskodni elvi és felekezeti szempontból semmi okunk nincs: mert a kálvinizmus elejétől kezdve élő világoosság forrása volt s mint a feudális közepkor vezérelveit következetesen támadó s intézményeiben és dogmáiban minden emberi tekintélytől független s a szabad vizsgálódás jogát létfeltételül valló történelmi egyház, melyebb gyökeret csak ott vert s ma is csak ott állhat fent, a hol a haladás és tökéletesedés útjait az igazságot kereső előtt el nem zárták erőszakosan s az önálló levekenységre és szabad mozgásra hivatott ész elé a sértetelenség ködöbe burkolódzott ingatag és elavult nézetek nevében tilalomfát nem állítottak. De a baj ott van, hogy az emberi ész a nagy erőfeszítésbe rendszeren beleszedül, tulzásokba csap át s sokszor szeme fényét éppen a nagy világoosság véve el, ott is tör és zuz, a hol a haladás és szabadfejlődés érdekében óvatos és gyöngéd önuralomra volna szüksége.

Ezt látjuk ma nálunk is minden vonalon.

Az emberek telve vannak reform eszmékkel liberális aspirációkkal s a jelekből ítélve már talán reményünk is lehet arra is, hogy olyan jövőndő küszöbére jutottuk, melyen túl állampolitikai és társas életünk hajója legalább egyidőre biztosítva van a tekintetben, hogy illiberális vizekre nem kerül s egészségtelen és fojtogató ködök nem nehezdednek rá.

S íme a kedvező idők szele ismét elkapta a lelkeket s napról-napra sajnálattal kell tapasztalnom, hogy éppen azok, kiknek az volna a hivatásuk, hogy a közvéleményben rejlő erőket helyes egyensúlyban tartásák, — sokszor maguk feledkeznek meg leghamarabb az óvatosság és önmérséklés kötelességéről és olyan formában izgatják a közvéleményt, mely egyenesen kompromittálásra vezet azoknak a szabadelvű eszméknek, melyeket különben a maga részéről mindig szívesen üdvözölt és készséggel támogatott a kálvinizmus.

Én, Főtiszteletű Közgyűlés, igaz barátja vagyok a gondolat szabadságának s ha magam számára vitatom, másnak is feltétlenül megadom azt a jogot, hogy saját fejével gondolkozzék s nézetét úgy a hit, mint a tudomány és a társadalmat mozgató bármilyen kérdések dolgában nyíltan vallja és szabadon hirdethesse. Tudom azt is, hogy nincs ezen a helyen senki, aki ebben a tekintetben velem egyet ne értene s lelkiismeretén egyéni meggyőződése rovására bármely kívülről jövő erőszakos ingerenciát eltűrne, de mert mint reformátusok, keresztények is vagyunk, akik nem szégyeljük a Krisztus evangéliumát, természetesen, hogy a másoknak általunk készséggel megadott szabadsággal mi is élni akarunk abban az erős meggyőződésünkben, hogy a mi világnézetünk sem az ésszel, sem az igazi haladás törvényével ellentétben nem áll, hanem azoknak valóságos inkarnációja s egy milliókat boldogító hiének örök érdekeken nyugvó evolúciója, — bátran s dicsekedő önérettel szállunk sikra mindazok ellen, akik ezt a világnézetet kigunyolják, lekicsinylik s ledér felületességgel úgy beszélnek róla, mint jámbor érzelmek ködös világáról, hol a fejlődő értelemnek ma már semmi keresnivalója nincs.

Ilyen időket élvén, mi sem volna természetesebb, mint a Krisztusban hívó, tehát keresztényen egyházaknak egymás jóakarata s kölcsönös megértése s minden olyannak kerülése, ami surlódásra vezet s arra való,

s megértette, hogy ez az egykedvű, bánatos gyermek az ellenséges terület, amit meg kell hódítani, ki kell kiemlennie. A vasutkirály pénztárodalmában Bobby parancsol, a milliók urának ő a zsarnoka.

Karácsony estéjén, amikor együtt volt a gyermekhadserg Bobby brigádjának első karácsonyán, amikor Babel tornyában szomorúan ödöngtek Bobby pirosmündéres katonái, Smith elvezette a kis generálist táborába:

— Jöjjön, Mr. Bobby, megmutatom önnek új játékszerét, a legszebb, legtökéletesebb játékszerét, az eleven játékot, a pójáczerdet, amely úgy forog, úgy táncol majd, ahogyan ön akarja. Eltörheti, elronthatja, mint a játékos gyermek a fehérbuját. De a maga játékszerének lelke van s éppen ez a csodás, ilyen a tündérek bircdalmában sincsen. Órizza meg, épolja a lelkét, kis uram. Érzékeny kis gépezet ez, vigyázzunk, hogy piszok ne rútsa, szenny be ne lépje, mert megreked, tótágast áll a gépezet. Szereti a mesét, Mr. Bobby? Hát elmcindom az abesszinai király egyetlen fiának történetét. Volt egyszer, hol nem volt Abessziniában egy izzó nagy sivatag, melynek arany volt a fővenye, de az arany tüzesen világított, perzselte a szegény ember saruját. A sivatag közepén lakott a varázsló, enyhét adó pálmaliget rejekében, forrás partján, ahová enyhülni jártak a szomjas vándorok, a sínylődő tépőklosok és szenvedők. Ez a híres varázsló volt a kis abesszinai király keresztapja.

És mert a varázsló tudós, ha almas férfiu volt, a kis abesszinai király is elzarándokolt hozzá a sivatagba s négy turbános rabszolgá vitte a gyaloghintáját. Talizmánt kért a király a varázslótól, s bár az öreg Mahmud a szegények gyámolítója volt, a királynak is adott orvosságot, talizmánt:

— Ime a bűvös pálcám! — szólt a tudós férfiu. — Látod a rovátkákat, látod a bűvös betűket a zöld rovásokban? Ez a próféta parancsa, ezt fogadd meg, ha betegség bánt s égen-földön teljesülni fog a te akaratod.

— Nem látom, Mahmud! — panasolta Abessziniá királya. — A rovásban nincs betű. Valami zöld ákom-bákom táncol a szemem előtt, de nem tudom elolvasni. Arkánumot kértem, mely boldogságot, enyhülést ad, mert ezer kétség bánt, oh Mahmudom? S te játékszeri atdál, rovátkás botot, melynek rejtelmeit meg nem fejthetem.

A próféta mosolygott: — Térj vissza országodba, ó királyom és fejsd meg a próféta szavát. Ha kétség bánt, ha gonosz szellemek dülnek benned, suhints a pálcáddal s a próféta parancsa szólaljon meg a lelkedben.

Az abesszinai király megfogadta Mahmud tanácsát. S valahányszor bűvös pálcájával suhintott, a titkos irás megszólalt lelkében, a zöld ákombákomok megleveledtek, s a titkos irás irgalomról, szeretetről prédikált. Az abesszinai király lelkébe pedig édes nyu-

galom szállt és forró homlokát szerencsen angyalok legyezgették.

Bobby generális elmélyedve hajtotta le szöke gyermekfejét. Beléptek a kaszárnya kapuján, belopódtak a hálótermekbe, a hol lihegve nyugtalanul aludtak a kis reguták. Az egyik nyoszolyáról sóhaj, nyöszörgés hallatszott. Egy cigányképi kis fiu vergődött a katonás, kemény ágyon és párnája nedves volt könnye hullásától.

— Anyám, édes anyám... — sóhajtotta keservesen.

— Az anyját siratja! — sugta Smith. — Newyork sikátorain szedte fel M. Sims; árva fiu, anyja munkásnő volt, a gép elragadta, meghalt...

És Bobby, a kényes, fásult Bobby a cigányképi kis fiuhoz lépett, átkarolta a szenvedő gyermeket, megcsókolta homlokát és vigasztalta, csitította szép szóval, édes igérettel:

— A testvéred leszek, Jim, pajtásod, játszó társad. Ne félj, Jim, jó dolgod lesz, ígérem... Én vagyok, Bobby generális...

Jim mosolygott, megszorította Bobby karját és csöndes álomba szenderült.

— Nem félttem már Bobby generális hadseregét! — szólt Smith, mikor kisurrantak a teremből.

— A varázsbetűk! — suttofta Bobby generális és nyugodt, szép karácsonyészakája volt. Odakint angyalok muzsikáltak és édes békesség honolt a lelkében.

4. hogy a felekezeti békét megháborítsa. S én nyugodt lélekkel konstátálom, hogy részünkről a lefolyt esztendőben semmi sem történt, ami miatt magunknak részben is ma szemrehányást tehetnénk. El voltunk foglalva, mint rendesen, úgy most is, a magunk bajaival s mert az események időközben állampolitikánk irányát is másfelé terelték, bizva a küzdelemből győzelmesen kikerült új rendszer liberális muszájában, reménytel néztünk a jövő elébe. Hogy ez a reményünk a kormányval szemben mennyire vált be, arról ez idő szerint még korai volna szólni. Be kell várnunk türelemmel a további fejleményeket s fel kell tartanunk ítéletmondásunkat arra az időre, mikor majd tényekkel állunk szembe s példákra hivatkozhatunk.

De a Vatikán most is gondoskodott róla, hogy a világ keresztyénei között ne legyen béke s valamiképpen meg ne értsék egymást azok, akik különben atyafiak volnának az Ur Jézus Krisztusban. A nyár elején jelent meg a Borromaeus-féle enciklika. Ismeretes a tartalma, valamint az a vihar is, melyet ez az enciklika a protestáns körökben és országokban világszerte felkeltett. Egy izléstelen iránytani anakronizmus volt az arról a helyről, ahonnan kevéssel azelőtt a „Ne temere” is kikerült. Engem azonban, ki a római egyház elfogultságának, türelmetlenségének s mindenekfelett a reformátorok iránt érzett gyűlöletének s a protestáns fejedelmeket sújtó kiszólásainak irodalomtörténeti maradványaival évek hosszú során át hivatásszerűleg foglalkoztam s jól ismerem azt a hangot és formulát, amellyel p. o. egy római kath. lelkész hivatalába, vagy amint ők mondják, a plébániai javadalomba ma is beiktatnak, — őszintén mondom, ez az enciklika sem meg nem lepelt, sem fel nem ingerelt. Nem lepelt meg azért, mert megszoktam, hogy századokon át mindig ilyen hangon irtak felőlünk s nem ingerelt fel azért, mert a reformáció világtörténeti nagy jelentősége a hit, erkölcs, szabadság és kultúra terén századokra kiható s csudálatosan átforgató teremtő ereje ma már Istennek hála, sokkal erősebb és sokkal tisztább megvilágításban áll a történelem ítélőszéke előtt, minthogy annak fényét ilyen kiszólásokkal elhomályosítani lehetne s talán éppen méltóságunk ellen véteneük, ha ennek az írásnak valami nagyobb fontosságot tulajdonítanánk.

Éppen azért én ezzel a kérdéssel nem is akarok tovább foglalkozni. Annyival inkább nem pedig, mert ez az írás arra ugyan alkalmas, hogy bennünk szubjektíve kellemetlen érzéseket keltsen, de jogi következményei teljességgel nincsenek. Mint keresztyén magyar ember sajnálom, hogy megjelent, de mint református megérem az egyszerű tiltakozással, nem csinállok belőle „casus belli”-t.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

Első vig-est.

Az első vig-est a teljes siker jegyében zajlott le. E vig-esték már valóságos közszükségletté váltak városunk életében, mit eléggé bizonyít az a nagyszámu közönség, mely a Bika-szálloda nagytermét a zsufolásig megtöltötte. De nem is bánta meg aki eljött, mert valóban jól mulatott. Szép, izléses, gazdag programot állított össze a fáradhatatlan rendezőség, s tagjainak lelkes fáradozásukért ez uton is köszönetet mondunk.

Rácz Károly jővevű zenekara nyitotta meg az estét gonlosan összeválogatott és precíz előadott vig-nyitányal.

Krasznay Ernő szellemes beköszöntője után Krasznay Mariska énekelt el néhány vidám dalt: A grófné és az abbé. Uterca-nonier. Nyugodtan. Doktor ur voltak az ügyesen, temperamentumosan előadott dalok. Nem is maradt el a megérdemelt elismerés.

Nagy hatást ért el Szakács Antal, a vidéki színészet egyik legjobb komikus „Mikor Budapest sir és nevet” c. előadásával. A nagyvárosi csillogó, de mélyében sok nyomoruságot rejtő életből mutatott be hét jellemképet kiváló alakítással, tökéletes művészettel. A szünni nem akaró tapsviharra még a „Színész próba” előadásával gyönyörködtetett.

Majd Alberti Gizi énekelt el igen ügyesen „A két veréb” c. dalt és „A vén kakas” kuplét. Kellemes, rutinizott előadását tánc-cal kísérte, s meleg tapsokat érdemelt ki.

Krasznay Ernő Vályi Nagy Gusztáv „Bíró előtt” c. drámai költeményét adta elő megragadóan, a költemény tárgyának teljes átérzésével. Nem volt senkisé, kit a gyönyörű előadás mélyen meg nem indított volna.

Ezután Pusztay Bélának kedves egyfelvonásos bohózata következett: Katonák falun. Krasznay Ernő, Alberti Gizi, Krasznay Mariska és Szakács Antal adták elő. A darab már magában véve igen sok komikumot rejt magában, melyet azonban a szereplő művészek egész művészi tehetségüknek érvényre juttatásával — mondhatni — fenéig kiaknáztak. A minden ízében sikerült előadást frenetikus tapsvihár kísérte.

Erre egy végtelen bájos jelenség, a kis Rubinstein Erna következett. Bár ma már folyton szaporodnak a liliputi primadonnák, a kis Rubinstein Erna mindenesetre a legelső között említendő. A „Csuda tánc” c. balletet táncolta el még egy felnőt balletprimadonnának is becsületére való tökéletességgel. A közönség el volt ragadtatva a liliputi ballerínától.

Utána Vass Jolán adta elő az „Egynapos asszony” c. magánjelenetet. Vass Jolán előadói művészete már ismeretes. Előadása egyszerű, közvetlen, a költemény minden szavát kellően tudja érvényesíteni. Lebilincselő előadása megérdemelt meleg tapsokban részesült.

Igen szép volt Diskai József énekszám. A „Vörrei mvrir”, Farkas Imre: Tudom nem ir... és Ha majd egykor c. dalok kerültek előadásra. Hangja gyönyörű, előadása meleg, érzésteles, megragadó. Orkászertü taps hangzott fel éneke után.

Az estét a Petőfi dalkör fejezte be ügyesen összeválogatott vig-alegyvelegével. Dalközpont szépen, kelő összerakással, érzéssel adták elő. Előadásukat a hallgatóság lelkes tapsal jutalmazta.

Az első vig-est tehát minden tekintetben sikerült. Magunk részéről csak azt kívánjuk, hogy a másodikat is hasonló kövesse, vagy ha lehet, még nagyobb.

Befejezik a népszámlálást.

Epizódok a nagymunkából.

A nagy erőfeszítéssel folyó népszámlálási munkák a befejezéshez közelednek. Ma még ugyan nem tudni, mert az adatok rendbe szedése és összeszámlálása még csak ezután következik.

Csóka Samu tanácsnok, aki nagy buzgósággal és tudással vezette a munkálatokat ma jelentette be Kovács József polgármesternek, hogy a népszámlálás a belsőleg teljesen készen van. Csupán a külsőségeken folynak még nagy szorgalommal a munkálatok, amelyek e hó 15-én nyernek befejezést. Ennek oka nemcsak az, hogy a terület igen nagy kiterjedésű, hanem az is, hogy a rossz idő miatt a közlekedés igen nehéz. Ennek bizonyítására fölemlíttette ezt az esetet, hogy egy biztosnak, aki a számlálást a macsi pusztán végezte váltott lovakon lehetett csak a kerületébe jutni.

A kitűzött határidőre azonban a számlálással itt is készen lesznek úgy, hogy január 29-én a lapokat már fölterjeszték.

A népszámlálásnak más oldaláról beszélnek a számláló biztosok, akik több-kevesebb érdekes tapasztalattal megrakodva gyűrik le a munkájukat. Sok nyomoruságot, családi intimitást, emberi furcsaságot látnak s nem egyszer az önkéntelen humor kacag felőlük a legképtelenebbül kitűzött számláló lapokról.

A mellékfoglalkozások rovatában különösen sok furcsa dolog jelentkezik. Egy lapon az olvasható, hogy egy derék urnak foglalkozása nincsen, mellékfoglalkozására nézve „résztvevő a neje üzletében.”

Egy másiknak a főfoglalkozása: koldus s bevallja, hogy öt nyelven beszél, ugyanezt írta egy csinos fiatal szobaleány, aki szintén öt nyelven, magyarul, németül, oláhul, tótul, franciául beszél.

Egy lapon kedélyes kijelentés olvasható: Van-e háza? — szól a kérdés. Nincs — mondja a felelet — de nagyatyám halála és háza minden percben várható.

Szerencsétlen, de hiu ember lehet, aki az érzéki vagy értelmi fogyatkozásról szóló rovatba ezt írta: Operálás alatt. Bizton el-tűnik.

Nagyszerű felelettel válaszol egy pincér arra a kérdésre, hogy: mily cimen lakik a

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők
4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi” címre tessék figyelni!
Piac-u. 41.

lakásban? Ez a felelete: Adósság lelakása címen.

Egy naiv, vén leány a falusiaknak szóló kérdésre, hogy a szoba csupán embernek vagy háziállatnak lakóhelyül szolgál, ezt a bevallást teszi: Két macskám és egy kanári kalitkában.

Az adózásról szóló rovatot töltik ki a meghelytelenebbül. Sokan, minden biztosítás dacára, hogy a számlálólap adóalapul nem szolgál, téves adatokat irnak be, számosan pedig egyáltalában nem tudják, hogy mennyi adót vetettek ki reájuk.

MŰVÉSZET.

A Kerpely-Waldbauer vonós-négyes társaság Debrecenben.

A zenekedvelő társaság 3-ik hangversenye.

F. hó 16-án, hétfőn este lesz a zenekedvelő társaság 3-ik hangversenye az „Arany Bika” dísztermében. Az alig 2 év óta fennálló vonóegyüttes a szaklapok, a napisajtó és zenei kiválóságok egyhangú véleménye szerint a legelső között áll. Az idén már 6 hangversenyt rendeztek Budapesten, mindig zsúfolt ház előtt. A programon Debussy és Haydu szerepel a g-moll és g dur quartettel. Az első előadást Debussy is végig hallgatta és elragadtatással nyilatkozott róla.

Az est másik szereplője Sarsen Ellen a svéd Barby Aliz. A csodaszép dalénekesnő Franz, Brahms, Strauss, Bizet és Reger dalait énekli. E szereplés éppen olyan szenzációs lesz, mint Laffite multkori diadala. Kerpely Jenő a dédelgetett gondokaművész, ki Bécsben Godowszkyval rendezett sonata-estélyen valóságos lázba hozta a császárváros kényes közönségét, solo-számot is fog előadni. Az egyes solo számokat Grósz Ernő a zenekonzeratórium tanára kíséri, kinek elsőrangú kísérő képességeit Mitniczky, Kreisler és Gerardy köszönő leveleikben különösen kiemelik. Jegyek Csáthy Ferenc könyvkereskedésében 4 és 2 koronáért válthatók. Tagok belépődíjat nem fizetnek.

UJDONSÁGOK

— **A kassai főmérnök Debrecenben.** Gross Emil tb. főmérnök ma délelőtti Kassáról Debrecenbe érkezett, hogy a gáz és villanygárat tanulmányozza. A vendéget Debreceni Jenő igazgató fogadta és kalauzolta.

— **A Stenczinger-ház lebontása.** Tudvalevő, hogy a Stenczinger-ház lebontása elé jórészt az gördített akadályt, hogy a Takaré- és Hitelintézet a följáértott 20.000 korona kárpótlás mellett kikötéseket tett. Mint most értesülünk, úgy a Hitelintézet, mint Szilágyi Imre, a másik szomszéd elfogadta a város föltételeit, hogy nem kell lebontani május 1-re a házat s a keletkezett térre építkezni is lehet. A házat a jövő télen bontják le, amikor egyrészt a bontás nem csinál olyan nagy port, mint nyáron, másrészt amikor kevesebb a munkaalakalom s így sok szegény ember munkához jut.

— **A város világitása.** A világitási vállalat ma mutatta be Debrecen város tanácsához a gáz és villanyfogyasztásról, szerelésről és fölhasznált anyagokról szóló számláját, amely szerint a város igénybe vett gázért, villamosságért s szerelésért 101,574 korona 88 fillérral tartozik.

— **A függetlenségi kör bálja.** A debreceni függetlenségi kör, mint minden esztendőben úgy az idén is nagyszabású bált rendez, amelyre a meghívókat most bocsátották ki. Az igen fényesnek ígérkező táncvigalom e hó 21-én szombaton este lesz az Arany-Bika dísztermében. A belépő jegy személyenként 2 korona. A jegyeket a kör Csapó-utcai helyiségében lehet váltani. A zenét Veres Tóni és fia zenekara szolgáltatja. A rendező bizottság tagjai a következők: Ifj. Kertész István elnök, Otrokocsi Végh János alelnök, Erdei József jegyző, Tassi Miklós titkár, Komlóssy Imre jegyző, Sarkadi Ferenc ellenőr, Hatvani József pénztárnok, Szendi Imre ellenőr. Rendezők: Dr. Csath Sándor, Radákovich Géza, Tóth Gergely, Péterffy József, Dávid Zoltán, Salánki Ferenc. Az elnökségen kívül a bizottságnak még számos lelkes tagja van, akik a táncvigalom sikere érdekében mindent elkövetnek.

— **A debreceni jótékony Nőegylet küldött-ségei.** A Nőegylet f. hó 8-án tartott közgyűlésében, mint már tegnap megírtuk, örökös díszelnökévé választotta az egylet eddigi, kiváló érdemű elnöknőjét, Veressné Szathmáry Teréz urnót, aki most lemondott közel 30 esztendeig viselt elnöki tisztéről. A közgyűlés egy iratban öröközte meg az ő páratlan érdemeit s ez iratot egy 20 tagból álló hölgyküldöttség vitte el mindjárt hozzá a közgyűlés végeztével. A küldöttséget a Nőegylet új elnöke, Fráter Erzsébet urnó vezette s ő tolmácsolta a közgyűlés érzelmeit, tiszteletét és szeretetét a lemondott elnök előtt; kérte, hogy fogadja el, mint az egylet által nyújtható legnagyobb kitüntetés, az örökös díszelnökséget és tartsa meg az egyletet továbbra is szeretetében; végül átnyújtotta neki a közgyűlés feliratát. Veressné Szathmáry Teréz urnó a küldöttségnek rendkívül meghatóan válaszolt. Ugyanez a küldöttség kereste föl Szabó Kálmánné urnót is, aki az egyletben eddig viselt elnöki díszelnökségét választotta s jeles érdemeit hasonlóképpen egy iratban öröközte meg. Ez iratot nyújtotta át neki a küldöttség, kérte a díszelnökség elfogadására és jószágos szeretetének megtartására, mit a kitüntetett urnó meghatóan köszönt meg.

— **Késik a földmivvelésügyi miniszter.** Megemlekeztünk arról, hogy Kovács József polgármester táviratban kérte a földmivvelésügyi minisztert, hogy engedje meg a debreceni állatvásár megtartását. Ez a távirat még hétfőn délelőtti ment föl a miniszterhez, aki azonban mindezt ideig nem válaszolt a sürgős táviratra. A földmivvelésügyi miniszternek persze nem sürgős ez a dolog, pedig a debreceni és hajdumegyei gazdáknak fontos érdeke. — A polgármester ma telefonon sürgette meg a miniszteriumot.

— **Öngyilkos legény.** A csendőrség ma este az Újföld mellett fekvő legelőn holtan találta Darányi Imre 20 éves legényt, akiről megállapították, hogy öngyilkosságot követett el. A fiu még tegnap elűnt az Újföld 27 szám alatt lévő tanyáról, ahol szolgálatban állott. Az orvosi megállapítás szerint Darányi Imre még tegnap kiment a szántóföldre s ott öngyilkosságot követett el.

— **A Csokonai kör januári felolvasó ülése.** A Csokonai-körnek legközelebbi felolvasó ülésén két világhírű nyelv- s irodalom tudós ad egymásnak találkozót. Dr Pröhle Vilmos a kolozsvári egyetemen a török-tatár nyelvnek magántanára és dr Molnár István, aki a szláv irodalom egyetemi tanárságára törekszik, lesznek a Csokonai-körnek bizonyára igen szívesen látott vendégei, hogy legújabb uti tapasztalataik és irodalmi tanulmányaik köréből tartsanak előadást. Mindketten a mult év folyamán járták a messze keletet, Pröhle a török fővárost, Konstantinápolyt látogatta meg, ki tudja hanyadjára, Molnár pedig Szentpétervárot és Moszkvában tanulmányozta az orosz nyelvet. A debreceni művelt közönség már jól ismeri e két híres nyelvtudóst és az eddiginél is nagyobb érdeklődéssel tekint a Csokonai-körnek ritka élvezetet kínáló felolvasó ülése elé.

— **Jelmezes táncestély.** A debreceni Jogász- és Tisztviselő-Kör zártkörű jelmezes táncestélyt rendez február 4-én az „Arany-Bika” dísztermében. Az estélyre a meghívókat a kör nevében: Szilágyi Imre elnök, Uhlarik Béla, Tóth Aurél alelnökök és dr. Ruzska István titkár most bocsátotta ki. Kezdeté este 9 órakor. Belépti díj: Személyjegy 4 korona, családjegy 10 korona, páholyjegy 4 személyre 20 korona. Jegyek a meghívó előmutatása mellett Antalffy József ur kereskedésében Piac-utca 44. és Kubek Sándor ur gyógyszerárában válthatók. Páholyjegyek a rendező-bizottság elnökénél jegyezhetők elő.

— **Új alakulások a helyi bankpiacon.** Jó üzletmenet, magas kamatláb; a négy örömteli szó zeng majd intézeteink jelentéseiből. Kis öröm van ugyan a pohárban. Az ujonnan alakult 10 intézet nagyon szorítja régi kollégáit. Nem azzal ugyan, hogy olcsó kamatra pénzt adna. Ilyen, hogy is juthatna egy bankigazgatónak eszébe, legyen az bár ujdonsült is. De ad, ad mindenkinek, nagy összeget, a szimmetria kedvéért. Parcelláznak az ujak is azt halljuk, hogy eddig 16216 tisztviselő ház és 42000 munkás ház terve van intézeteink igazgatóságai előtt. Téglá nem lesz Debrecenben annyi, amennyit ezek a tervek fél nap alatt papiroson felemésztenek. A kiszivárgó hírek szerint, mindenik banknak van egy millió (vagy legalább egy félmillió) jövedelmező parcellázási vállalata. Tehát emeljük az alapítókét, hogy nyögjenek az igazgatósági tagok.

— **Táncestély.** Stern József és Testvére kefégyár részvénytársaság munkásainak önképző és segélyező egylete saját alapja javára február hó 18-án, a „Royal”-szálloda dísztermében táncestélyt rendez. Belépti-díj személyenként 1 kor. 30 fillér, család-jegy (3 személyre) 3 kor. 60 fillér. Előre váltva 1 K 20 f., illetve 3 korona 40 fillér. Kezdeté este 9 órakor. Jegyek előre válthatók: Stern József és Testvére kefégyár rt. Piac-utcai rak-tárában. Oláh Sándor fodrász üzletében (Mester-utca) és a rendezőség tagjainál.

— **Fagyás és égési sebeket** bámulatosan és könnyen és fájdalom nélkül gyógyít a BOROLIN. Ezért ez uton is felhívjuk szíves olvasóink figyelmét a mai számunkban megjelent BOROLIN hirdetésre.

— **Festőminták** (gyönyörű tájképek, csendélet, rózsák) kölcsön is kaphatók Horovitz Zsigmond papírüzletében, Piac-utca 12. sz. (Stenczinger-ház.)

SALVATOR kivaló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczy Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— **Szürke történetek** cím alatt, Révész Béla marosvásárhelyi könyvkereskedő kiadásában egy olyan könyv hagyta el a sajtót, amilyen a magyar szépirodalmi könyvpiacra eddig még nem jelent meg s amely méltán fogja meglepni a könyvkedvelő közönséget. Ugyanis fenti kiadó Morvay Zoltánnak, a debreceni származású kiváló novellistának, lapunk régi jeles dolgozótársának tizenkét elbeszélését öt miniatűr kötetben, díszes vászon- és bőrkötésben, öt kötetenként csinos dobozokban adta ki. Morvay egyike azoknak a magyar íróknak, akik kerülve a vásári zajt és az agyba-főbe dicséret pajtáskodás által szerzett kétes értékű hírnevet, csöndben, zaj nélkül munkálkodnak. Tollat csak akkor vesznek kezükbe, ha valóban megírni érdemes témájuk akad s írnak főleg azért, mert nekik az írás élvezet, életszükség. A „Szürke történetek” is ilyen intim, szerzőjük lelkéből fakadó elbeszélések. Nem boncolnak nagy, misztikus problémákat, Tárgyuk rendszeren az örök, elmulhatatlan emberi érzés: a szerelem. Nyelvezetük gördülékeny, szinmagyar. Minden történet nagy emberismeretről tesz tanúságot és lelki finomságokat meglátó szemmel nézte és festette meg alakjait az író. A „Szürke történetek” elbeszélései közt van szerzőnek „Leszámolás” című genre-képe is, amellyel az Új Idők elbeszélés-pályázatán 240 novella közül nyerte el a díjat. — Különben Morvay írói munkálkodásáról a legelső magyar tudományos folyóirat a „XX-ik Század” is igen meleg hangú, elismerő sorokban emlékezik meg múlt évi augusztusi füzetében. A könyvecskének irodalmi értékükön kívül különös érdekességet kölcsönöz az a körülmény is, hogy ezek a magyar szépirodalom legkisebb könyvei. Az oldalak szedési szélessége két és fél, magassága négy centiméter. Hölgyek számára ajándéktárgyul szebb, bájosabb és elegánsabb tárgyat el sem képzelhetünk, mint ezt az öt picinyke kötetet, amelyek iránt már külalakkuknál fogva is első pillanatra rokonszenvet érez az ember. A „Szürke történetek” öt kötetenként csinos dobozokban: füzve 4, vászonba kötve 5 és díszes bőrkötésben 6 koronáért minden könyvkereskedésben megrendelhetők.

— **Kitűnő női ruha szabászatra** tanítók varrónőket és magán hölgyeket saját lakásukon angol szabászatra és elkészítésére egyaránt. Kérem t. meghívását, **Szilágyi Gyula** női angol szabó, Perczes-utca 10.

— **Táncrendek**, bórdiszművek, kereskedelmi és pénzügyi könyvek. Könyvkötés. Papírból előállítható mindennemű készítmények legjobb kivitelben készülnek Dávidhazy Kálmán könyvkötészetében, Fűvészkert-utca 9. szám.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációk olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképezési műterem.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán Közönyt-közönnyel énekes vigjáték. Csütörtökön Orvosok komédia, Pénteken Leányvásár operette, Ujdonság, Szombaton Leányvásár operette, Vasárnap délután Aranyvirág operette. Este Leányvásár operette.

* **Közönyt-közönnyel.** A spanyol irodalom remeke: Moretto világhírű vigjátéka, ma este kerül színre másodszer (B) bérletben. Csige Böske Zilahy és Thuryval a főszerepekben. — **Szinielőadás a Szabadiskola javára.** Zilahy Gyula igazgató értesítette a Szabadiskola vezetőségét, hogy ezentúl két előadást rendez évente, melynek tiszta jöve-

delméből jelentékeny részt juttat a Szabadiskola javára. Az első előadás az idei évadban Strauss klasszikus zenéjű operettje a Böregér lesz. Nagyban emeli majd az előadás fényét a II. felvonásbeli hangverseny-jelenete, melyben városunk több előkelősége részt vesz. — **Izrael.** Bernstein világhírű drámája kerül színre legközelebb új betanulással a főbb szerepekben Uti Gizella, Thury E., Kemény, Kardos, Patakyval. — **Muzsikuskány.** A Leányvásár után a legközelebbi operette bemutatója a színtársulatnak Jarno — az Erdészlány szerzőjének legújabb operettje a Muzsikuskány lesz a címszerepben Szilassi Etelkával.

Öngyilkos bankszolga.

Agyonlőtte magát a kedvese előtt.

Véres dráma játszódott le ma este tíz órakor az Arany János-utcában. Egy fiatal legény lőtte agyon magát a kedvese előtt, mert nem akarták hozzáadni feleségül a fiatal leányt.

Az öngyilkos fiatal ember Száva Lajos, a most megalakult Kerületi Bank szolgája. A 18 éves fiatal ember már régóta szerelmes volt egy Juliska nevű szép fiatal leányba. A leány is jó szívvel volt a fiuhoz, akivel nem egyszer ábrándoztak arról, hogy rövidesen egymáséi lesznek.

Azonban a leány szülei nem akarták Juliskát Száva Lajoshoz adni s megtiltották a leánynak, hogy a kedvesével találkozzék. Azért csak nagy titokban beszélgethettek egymással. Ma este is fölkereste Száva Lajos a kedvesét, aki az Arany János-utcában szolgált.

Sokáig beszélgettek egymással a ház előtt, amikor Száva egyszerre elővette revolverét s a mellébe lőtt. A golyó a szíve tájékán találta a fiút, aki hörögve, vérezve esett össze.

A mentők haldokolva szállították ki a kórházba, ahol csakhamar megjelent Komlóssy Pál rendőrkapitány és kihallgatta a szerencsétlen fiút. Száva előadta, hogy szerelmi bánatában követte el tettét, mert kedvesének szülei ellenzték, hogy a leányt elvegye.

Az orvosok véleménye szerint Száva Lajos nem éri meg a reggelt.

TÁVIRATOK.

A bankvita kezdetén.

Budapest, január 10. Előre láthatólag csak nolnap veszi kezdetét a bankjavaslat tárgyalása. Azonban már ma erősen készültek az ellenzéken a nagy összeütközésre. A Justh-párt határozati javaslata, amelyet Földes Béla fog be-terjeszteni, így hangzik:

A képviselőház utasítja a kormányt, miszerint az önálló magyar jegybank fölállítása iránt 1910. január 28-án hozott képviselőházi határozat országos végrehajtása iránt intézkedjék.

Ezt a határozati javaslatot aláírták az összes függetlenségiek, úgy a Justh-, mint a Kossuth-párt tagjai. Hasonlóképpen aláírták valamennyien Kossuth Ferenc határozati javaslatát is, amely tel-

jesen az önálló jegybankot követeli. — Érdekes, hogy aláírás közben az iv, amelyet köröztek, eltűnt s csak hosszabb keresés után került meg.

Orth János csontváza.

Newyork, január 10. A Sun a következő apró hirdetést teszi közé tegnapi számában: Vételre ajánltatik János főhercegnek, Ferencz József ausztriai császár testvérének csontváza. A csontváz feltétlenül valódi és sértetlen. A hirdető egy deuveri orvos, aki azt állítja, hogy a csontvázat 12 esztendővel ez előtt vette meg, de egyébként megtagad mind felvilágosítást.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, január 10.

Jól tartott áron elkelt (50 kg.-ként) 6000 métermázsa buza. Rozs, zab szilárd, 5 fillérrel drágább, tengeri változatlan.

Az árak 50 kilogramonként

buza apr. 11'20—11'16.

buza máj. 11'05—11'07.

buza okt. 10'66—10'68.

rozs apr. 7'92—7'91.

rozs okt. ————

zab apr. 8'59—8'58.

tengeri máj. 1911. 5'60—5'59.

Értéktőzsde. Osztrák hitel 678'25 Magyar hitel 865'25. Négy százalékos Magyar koronajáradék 91'90.

Fővárosi bankfiók Debreczenben. — Mint halljuk, egyik előkelő fővárosi intézetünk, mely Debreczenben eddig is érdekeltséggel bírt, fiókot állít fel városunkban. Azt hisszük, már csak ez hiányzott intézeteinknek.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

— De mit is akartam még mondani! Igaz! Még egy kis beszédem volna szomszéd urammal — kezdi közelebb lépve Kucepchez.

— És mi legyen az? — kérde Kucep Mihály, keményen megállva szomszédja előtt.

— Bizony Isten nehezemre esik szóba hozni a dolgot éz kérem is szomszéd uramat, ne vegye úgy, mintha magamtól induina az ki, hanem mert innea is, onnan is panasz-szal járnak reám, bíró létemre tartozó kötelességem a reámruházott tisztségben eljárni.

— Adja elő menten és ne szaporítsa úgy a szót! — türelmetlenkedik Kucep Mihály.

— Hát csak arra akartam figyelmeztetni, hogy szomszéd uram egy idő óta olyan . . . vígan él! — mondá Popsár nyájasan.

— Mit akar kend ezzel? — kérde Kucep kételkedve, ha jól hallotta-n, amit amaz mondott.

— Csak azt, hogy az a sok tivornyázás, meg dinomdánom szemet szur a faluban, — magyarázgatá ki magát Popsár József.

Folytatjuk.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ

200 korona jutalom

ki nekem a helybeli piacon és pedig a **Miklós-utca** sarkától egész a **Bika-szállóig** terjedő részen portálos üzlethelyiséget ajánl. Ajánlatokat „Üzlethelyiség” jellegén **Leopold Gyula** hirdető irodába Budapest Erzsébet-körút 41. sz. intézendők.

Egy nagyobb iparvállalat

1911. május 1-ére, a főtéren, vagy a főtérhez közel,

megfelelő helyiséget

keres. — A helyiség álljon földszinti 2 nagy szobából (6×6m.) esetleg megfelelő nagyságu, világos raktárhelyiségből, és 3 kisebb szobából.

Esetleg kisebb ház összes helyiségeit bére veszi.

Cim a kiadóhivatalban.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalato, Gravosa (Ragusa) Curzola, Castelnuovo és Cattaroig. Az utazás tartama Gravosáig csak 20, Catteroig csak 24 óra.

Fiume-Velence: hetenként 6 gyorshajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként három gyorshajó.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Velencében és Annonában az olasz vonatokkal csatlakozik és pedig Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a KÖZPONTI MENETJEGYIRODA, Budapest, (V. Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodá.

Ékszerész és órás üzletemet Piac-u. 32.

szám alá, a volt **Szedlák-házba**

helyeztem át és azt pazar fényvel berendezve **megnyitottam.**

Szebbnél-szebb **Menyasszonyi ékszerek** **Ezüstkelengyék.** **Gyönyörű disztargyak.** **Alkalmi ajándékok.**

Pontos órák. **Ritka izlésű aranyeműek.** **Remek Ujdonságok.**

Csoda olcsó árak!

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

ROSE DEZSŐ

órák és ékszerész
Piac-u. 32.

Elejétől végig egyforma

éles és tiszta lenyomatot ad, az írógép betűit **ho nem tömő,** minőség tekintetében felülmúlhatatlan magyar gyártmányu

Hungária-írógépszalag

az összes rendszerű gépekhez. Az állami és közigazgatási hivatalok részére miniszteri rendelettel ajánlva.

Gyártja: **Herczeg és Geiger** vegyészeti gyára, Budapest.

Kapható **Egry és Kulcsár** cégnél DEBRECZEN.

Építési hirdetmény.

A mikepércsi református egyház új iskola építésére pályázatot hirdet. Terv és költségvetés a lelkészi hivatalban megtekinthetők s ugyanott az építésre vonatkozólag felvilágosítások nyerhetők. Határidő az ajánlatok megtételére **folyó évi február 15-ike.** Ajánlatok a **lelkészi hivatalba** adandók be. Vállalkozó a vállalati összeg 5%-át a szerződés megkötésekor biztosítékul az egyház pénztárába befizetni köteles.

Mikepércsen, 1911. január 9.

Szécsy István református lelkész.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen **nincs jobb a RETHY-féle**

!! pemetefű cukorkánál !!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

! doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

Minden lótulajonos
Ossze az általános használatban lévő, minden tekintetben bevált **redőjegyvel ellátott Hód eredeti-M-sarkot** használja.
Állandóan élve! Csatlakozás kiadás! Sikos uton az egyedüli csővezeték! **Korcsoknál és vaskereskedőknél állandóan raktárban.**

Figyelmeztetés: Csak az eredeti-M-sarkok használhatók speciális acélból; óvakodjunk utánozásoktól, melyek esetlegesen ártalmatlan anyagból készítenek a csatlakozás helyén. Bevásárlásnál ügyeljünk a fenti redőjegyre, mely minden egyes eredeti-M-sarkon látható.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszer

A DR. BOROVSZKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszer hatásában és erőalkotásában **felülmulthatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, ízületi lob és zsábjában** szenvedők, végül **égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszer.**

Rapható városunkban a következő czégeknél: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál.
1-20, 2- és 2-50 keronás üvegekben.

Készítik:

Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.

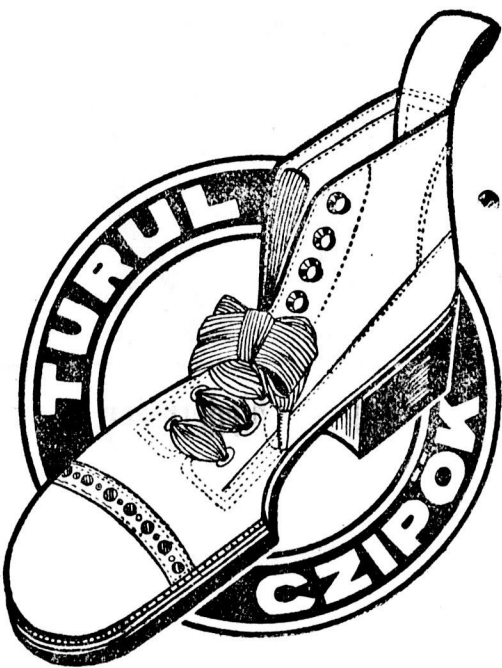
Apró hirdetések.

28 KRAJCÁRERT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnygyára. Debrecen, Tiszapalota.

VESZÉLYMENTES önbeterválkozó készülékek, ollók, zsebkések, pénz, szivar és cigarettárczák, ridikulók, nyakkendők, zsebkendők leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében Piac-u. 9. 3

VÉGKIÁRULÁS! Női és leány kalapok, formák, hozzávaló tollak virágok, egyéb diszkek, dobozok feltűnő olcsó árban. Piac-u. 12. Női divatteremben.

TAKARITÓNŐ, ügyes, megbízható, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

TELEFON 691.

TELEFON 691.

Kiváló ujdonságok

Báli és Estélyi cipőkben

már megérkeztek.

Chic bali cipő K 3-...-tól. Kiválóan elegáns csattos cipő 4-80-tól.

Legnagyobb választék mindennemű cipőárunkban olcsó és a cipőtalpába vésett szabott gyári árban.

Főraktár: Debrecen **Piac-u. 48., Szent-Anna-u. sarkán.**

120 saját elárusító telepek a monarchia nagyobb városaiban.

Telefon 445.

KLÁR ANDOR

Telefon 445.

DEBRECZEN, Piac-u. 77

Szén. Egeres forgácskúti 5400 callóriás, Egeresehi 5000 callóriás, akna, dió, kocka és darabos szén, Karwin és porosz szenek, koks, brikett, faszén, antracit szobafűtésre, lokomobil és kazán tüzelésre.

Mész. Fával égetett elsőrendű élesdi darabos és építési mész, mely 100 q-ként 30 köbméter oltott meszet ad ki. Rév, Mezőtelegdi, Brátkai építési mész.

Gipsz. Kartelen kívüli, elsőrendű stukatur, alabastrom és szobrász gipsz. Kicsinyben és nagyban.

Cement. Selypi portland, kevert és Vulkan, románcement, teljes minőségi garanciával, legkönnyebb és legnagyobb kötőképességgel bíró cement. Kicsinyben és nagyban.

Gépolaj. Nyersolaj. Lokomobilokhoz, tulhévített gőzzel dolgozó kazánokhoz, szivógáz, benzínmotorokhoz elsőrendű eredeti henger és kenőolajak, motorhajtó kékolaj és eredeti schodnizai nyersolaj, hordó és tartányszámra.

Bankosztály.

Kérje KLÁR ANDOR most megjelent prospektusát és műszaki árjegyzékét.

Műszaki osztály.

Telefon 356.

áruraktárak a Margit-fürdő telepen.

Telefon 356.

ÁLLANDÓAN RAKTARON: Kőszén, faszén, mész, oltott mész, cement, gipsz, mütrágya, gépolaj és nyersolaj.